

GERNIKA'KO BATZAR-ETXEA

(I) GARRANTZIA

Bizkaia'n doguzan oroietxe guztien artean garrantzi-tsuena Gernika'ko Batzar-Etxea dogu, gauzea edestielde-tik begiratu ezker. Ertia begiratu ezker asko dagoz obeak eta antxiñakotasunari begiratu ezker be bai, baiña gure Erria nondik nora ibilli dan jakin nai ba'dogu, edesia begiratu nai ba'dogu, Etxe au dogu lekukorik onena, "Zer" onetan agertuko diran se-j-bat idazkitan ikusiko dogun lez. Bizkaitarren biotza dogu etxe au edo jaunerriarren ama-etxea. Eta ori baieztatzen dabe batzarren atxiñekotasunak, batzarretan legeak egin ebezenen zuzentasunak da zintzotasunak. Or agertuko jaku gaur egun be Bizkaia'k zer dauan bere-berea.

Batzar-Etxea esatea Bizkai osoa esatea da. Etxe onetan agertzen dana beti da bizkaitartasuna, leiñargitasuna eta garbitasuna.

Gernika uri lez 1.366n.urtean irasj eben baiña orduan be ezaguna zan Gernika Zarra lurraldea eta lurralde onetan ariztia ta baseleiza bat. Arizti aretatik geratzen dana da Gernika'ko zugatza eta baseleizea egon zan lekuan daukagu gaur Zin-Eleizea, Andra Marj Zarrarena deritxona. Auxe da Batzar-Etxea.

Antxiña baten bizkaitarren batzarrak toki askotan egiten ziran, baina astiro-astiro sartu zan beti batzarrak Gernika'ko zugazpean egiteko oiturea. Orregaitik zugatz au mundu guztjan da ezagutua ta goratua, abestua ta gurtua, eta Iparragire abeslari txalogarriak diñoan lez, "eman da zabaltzazu munduan frutua". Zugatzen artean Zugatza» da Gernika'koa.

Gaurko Batzar-Etxe au 1.826'tik 1.836'ra egiña da, orregeitik Klasiku-Barri tankerakoa, tankera onek eskatzen dauan lez apaingarri gitxikoa, latza, aundikeri-bakoa.

Egin zanean sarrera ta orma gurena, nagusia, zugatzera begira egoan, baiña gure aldi onetan etxe onetara sartzeko ez da artzen ate ori, lenago eleizara sartzeko atea eta etxe osoa zanaren atzeko atetik baiño.

Etxegintzan erabilli zan oreka ez da agertzen etxe onetan 1.833n. urtean etxegintza itzi egin bear izan zan, karlatarren gudak sortu ziralako eta etxea amaitu barik ikusten zan.

Lenengo, agiritegia dana egin eben, 1.826n.urtean, urrengo urtean zin-eleizea eta sarrerako ibilbide bi eta etxe bi onein artean gaur museoa da be-barrua geratzen zan.

Gaur batzar-Etxeak dituan tokiak oneik dira: Andra Marj Zarraren zin-eleizea, zugatzaren lekua ta zugazpean zin-tokia ta zugatz zarra agiritegiak, Museoa, Zuzendaritza ta zaingo-gelak.

Batzar-Etxeak ibiltari ta ikusle asko erakarten dauz beragana Bizkaia'n. Goikoak naiz beekoak diran notiñak ugari etorten dira etxe au ikustera: ugari, arduratsu, jakin-nai aundiagaz eta biotz beroagaz.

Mundu guztian da esagutua toki au eta edestiz beterik dagoan ezker, beragana ekarten dauz ibiltariak, billatzailleak eta Jaunerriak beti izan dauan zintzotasuna ta jokabide zuzena zein izan dan jakin nai daben guztiak.

Beneteko jakin-naia daukanak, egia dan lez jakin na; dauanak, emen agi ritegi aberatsa aurkituko dau eta edesia ikutu egiteko aukerea izango dau.

Barru-miña daukana, nuntzebarri dana ainbeste milla ikertzaille pozik eta ala; joaten dira aurkitu daben ezagupena aurkitu dabelako. Izan be Bizkaia ta Euskalerrria zer izan diran jakin nai dauanak lenengo ta bein kontuan euki bear dauana, Gernika'ko Batzar-Etxea da.

Gaur gure erri-bizitzak arazo aundiak daukaz. Kampotik etorri eta bertokotu barik dagozenak asko dira. Ez dabe ezagutzen gure edestia. Errigintzarako gure artean izlari diran alderdi batzuk be ez, ez dakie gure erria zer dan, nondik datorren eta nora doan. Betoiz Gernika'ra eta aurkitu begie erriaren oiñarria eta jakin begie beste Euskal-lurralde guztietan be, jokabidea antzekoa izan dala: Gogoratu Gipuzkoa'ko Batzarrak, Araba'ko kuadrillak eta Arriaga'ko kofradia, Naparroa'ko korteen oiñarria, Uztaritz eta Maule'ko batzarrak. Eldu jaku Lurralde guztiok alkartzeko ordua, ori da Euskalerrria, gure erria.

OLAZAR'tar Martin'ek

Oarra: Emen eta urrengo idaz-lanetan agertzen diran jakingarriak Bizkai'ko Aurrezki -Kutzak argitaratu eban "Colección de Temas Vascos" etik artuak dira Francisco Sesmero Idaslezala (1975) Batzutan itzuli egiten dot, beste batzutan zerbait gaiñeratu eta iñoz eritxiak agertu.

